

Sve se dešava kao da umetnik-slikar danas pokušava da izrazi istovremeno svoju želju i nemogućnost subjektivnosti u paradoksu koji se rađa u odnosu između ikonografije i slikarskog prosedeja. Ova dela menjaju navike gledaoca prilikom recepcije predstava. Ona obavezuju na promenu u stečenom teorijskom znanju. Pošto su *dijaloška* (u značenju ruskih lingvisti formalista), ona zahtevaju od gledaoca aktivno »čitanje«, »čitanje – građenje« (lecture-construktion), koje bi u kompoziciji dela uočilo prirodu citiranog.

Žudnja i zanos predstavama

Ono što u delima Chie i Cucchija upućuje na Carrà, de Chirica i Chagalla je žudnja i zanos predstavama koje su inspirisale umetnike. U slikama mladih italijanskih umetnika predmeti kao da su otrgnuti od pozadine (otuda značaj pozadine u njihovim delima), a naracija nametnuta ikonografiji kao da ostaje nedorečena, kao da je sama figuracija ostala nedovršena. Pokrenuti snagom želje da se pojave, predmeti i lica kao da se sudaraju, žure, nekad čak ukrštaju, i bivaju zaustavljeni u svojoj epifaničnoj živosti jedino strašću forme, hromatskom gustinom autonomije na likovnom planu, gde slobodna igra boje i crteža, više boje nego crteža, govori o pulsiranju koje je sama subjektivna ikonografija probudila. Aluzivne više nego onirične, slike Chie i Cucchija proširuju i svet figurativnog sli-

karstva i apstrakcije. Verovatno manje motivisane željom za formalnom inovacijom, a više autobiografskim porivom, njihove slike dijaloziraju s istorijom forme oživljavajući kod gledaoca način sećanja prisutan u prustovskim reminiscencijama. Mešavina ličnih (ikonografija) i formalnih uspomena (slikarski postupak), stvara multidirekionalne i aperspektivne prostore kakve nalazimo u najboljim apstrakcijama Al Helda. Nove Cucchijeve i Chiine »naracije« obeležene su anti-gracioznošću jednog Carrà, ali ipak zavodljive, poseduju snagu humora i smeha, i imaju snagu onih formi koje ironiziraju jezik i prekidaju diskurs.

Reafirmišući specifičnost predstave, slikarstva kao praznine unutar diskursa, nova Chiina i Cucchijeva figuracija govori tako što pokazuje.

Iz »Art Press« br. 57, mart 1982. str. 22.

Prevod s francuskog: Jelena Grušević

Napomena: ¹ Više oblika citiranja u slikarstvu, analizirana u: R. Payant, »L'art à propos de l'art«, »Parachute« br. 16, 1979, str. 5–8; i »Parachute« br. 18, 1980. str. 25–31.

la pittura colta

(specijalno za »polja«)

italo mussa

Aktuelna umjetnost zrači u više smerova; za umjetnika je sve opet moguće, preplitanje apstraktnog i figurativnog, »buka i brzina« jednako kao i statika kontemplacije. Stoga, s jedne strane stoji transavangarda, a s druge pittura colta (učeno slikarstvo). Ali, u oba slučaja postoje radikalne mogućnosti za »pravljenje slika«, ne dopuštaju se predasi. Ovaj kreativni višak označava totalni pad svakog pojmovnog učinka. Bez izravne prakse nema slikarstva; oko sanja što ruka stvori. Žudnja da se simbolički razdere platno, za umjetnika sada znači realnu odluku. Tako, transavangarda okup-

lja ono što bježi, što je privremeno, pittura colta izražava vječno i nepromenljivo. S različitih pozicija, za njih historijsko vrijeme kao da je stalno, ono zamjenjuje promenljive vrijednosti svjetla, i tamo gdje je vladala sjena od sada vlada usijana i zasjajena boja. Svaki-danšnja je samo daleki odjek.

U svojoj tajnoj, nestvarnoj ljepoti, pittura colta predlaže jedan novi klasicizam, otvoren čak i za prodore predstava metafizičkog slikarstva. Potpuno je njezino udaljenje od svakodnevnice; ideološke i »eksperimentalne« zaslepljenosti samo su vatre budalaste taštine. Antičko, tj. beskonačno moderno, jeste simulakrum kojim umjetnik okončava, ispunjava vlastita estetička razmišljanja, ogoljujući i tražeći zbiljsko koje mu zarobljava maštu. Djelo je uzbudljiv rezultat emotivnih prizora odnjegovanih (colte) njihovom očiglednom ljepotom.

Carlo Maria Mariani je izumitelj neutralno lijepog, dosegnutog pomoću »oslabljene« imitacije klasičnog ideala, dok je Roberto Barni posrednik energičnog preplitanja metafizičke figuracije i apstrakcije futurista. Za Alberta Abatea slikarstvo je »soba« u kojoj kontemplacija postaje još hermetičnija, za Carla Bertoccia, naprotiv, ono je san koji nastavlja prekinute dijaloge o lijepom, za Ubalda Bartolinija, koji slika klasicističke pejzaže, slikarstvo je kontemplativna vizija, i konačno, za Lorenza Bonechia to je dinamični učinak usamljenosti geste.

Ovi umjetnici, počevši od Carla Maria Marianija, o »učenom slikarstvu« (čiji su protagonisti) imaju savršeno jasno shvatanje, tj. ne razumijevaju djelo kao mnoštvo fragmenata (kako se zbiva djelomice s transavangardom). Umjetničko djelo je unikum, a umjetnik ga doseže obračunjući se prošlom, koje nalazi prisustvo u djelu. Ali, ne okreću se oni neminovno citatima (kao što se često pogrešno tvrdi), prisustvo prepoznatljivih prizora na platnu više je negoli samo opsjena i prevara. Umjetnik opaža umjetnost tamo gdje je ona najskrivenija, a historijski stil nije više pogibeljni autoritet. Neobuzdana i beskonačna, vječita žudnja kreativnosti obavlja svoju mudru ruku, dok se njeno snivajuće oko predaje teorijskim stazama sve nepoznatijim, prepoznatljivim jedino u fantaziji, sjećanju, imaginaciji.

Pittura colta je laički misterij koji ništa nema s tzv. konfesionalnim. Odgojena je u neaktuelnom maniru nepromjenljivosti. To je ispremetana intimnost, nasuprot izražajnoj sigurnosti koja nudi svoje tumačenje, tako da se čini nesigurnom i misterioznom. Djelo, u potrazi za pravom vječnošću, čini se da ratuje s vremenom.

Umjetnik pitture colte, koji slijedi jedino vlastitu tihi i svečanu vokaciju, uronjen je podjednako u sadašnjost i prošlost. Odatle modernost njegovog slikarstva koje na nesvakidašnji način mijenja irealno koje predstavlja. Simbolična modernost, bogata vizionarskim intrigama, s mnogim putevima za jednu moguću budućnost. Kreativna budućnost pitture colte je beskraj koji prelazi prag onoga »ovdje i sada«.

Tako se umjetnik utiskuje u beskraj da bi se istisnuo nemjerljiv intenzitet ljepote, pošto je ljepota (kako kaže Carlo Maria Mariani) ponovo protagonista slikarstva. Ovo treba postati stvarnim rezultatom radne i istodobno meditativne usamljenosti. Poetski mehanizmi ljepote i njihov idealni sjaj plijene pogled. Umjetnik slika sebe, autoportret (poput onih Alberta Abatea, Roberta Barnia), kao da tumači slikarski događaj, uvijek čaroban i opsenjujući.

Dakle, pittura colta iznenađuje stalno, a njena fantastična alegorična sjećanja su »capriccia« (tema draga Carlu Bertocciju). Njena kromatska gustina, kao i djelu Lorenza Bonechia, rastvara svjetlo i pokazuje neuhvatljiv žar prizora.

georg bačelitz, 1982

Prevod s italijanskog: Tahir Lušić